

Список використаної літератури

1. Ковальчук В.А. Очистка стічних вод. Рівне : ВАТ «Рівненська друкарня», 2002. 622 с.
2. Лагутенко О.Т. Агроекологія: Навчальний посібник. Київ : НПУ ім. М.П. Драгоманова, 2012. 206 с.

ЕКО ВИКОРИСТАННЯ ВІДХОДІВ ВІД ТВАРИН

Максим БАРАНОВСЬКИЙ

здобувач вищої освіти спеціальності 211 «Ветеринарна медицина»

Науковий керівник: **Леон РОГОВИК**

кандидат хімічних наук, доцент кафедри екології і

загальнобіологічних дисциплін

Заклад вищої освіти «Подільський державний університет

м. Кам'янець-Подільський

На даний момент проблема утилізації відходів тваринництва, птахівництва дуже гостра, через щорічне зростання обсягів виробництва продукції веде до збільшення обсягів утворення відходів тваринництва. Відсутність правильного поводження з такими відходами, розкладання решток тварин може призвести до епідеміологічну, токсикологічну загроз, призводити до зараження та забруднення ґрунтів, ґрунтових вод. Забруднена вода в свою чергу служить фактором передачі збудників багатьох інфекційних захворювань.

Згідно з Законом України «Про побічні продукти тваринного походження, не призначені для споживання людиною» побічними продуктами тваринного походження, не придатними для споживання людиною вважаються тіла або частини тіл забитих, загиблих тварин та продукти тваринного походження, що не призначені або визнані непридатними для споживання людиною. Відповідно до Розділу 3 Закону усі побічні продукти тваринного походження класифікують за трьома категоріями, в залежності від ступеня

ризиком для здоров'я людини та тварини, причин загибелі, наявності захворювань та відповідно визначені можливі способи поводження з кожною категорією таких продуктів. До прикладу, побічні продукти I категорії підлягають виключно видаленню, продукти II категорії – можуть бути використані для виробництва органічних добрив, компостовані або перетворені на біогаз, використані в якості палива для спалення, тощо. Що стосується III категорії, то відповідно до Ст. 16 Закону такі продукти можуть бути оброблені шляхом стерилізації під тиском або іншими рівноцінними методами і використані для виробництва кормів тваринного походження.

Основне використання екскрементів це перегній, який утворюється при повільному перегниванні відмерлих рослин і тварин, від кількості якого залежить родючість ґрунту. В землі під дією мікробів із перегною утворюються мінеральні солі, які використовують рослини. Кістки майже не використовуються в промисловості України тому їх зазвичай або спалюють, вивозять за кордон або роблять іграшки для домашніх улюбленців.

На даний момент в Україні не вистачає заводів з переробки відходів рослинного та тваринного походження. Більшість відходів вивозяться за кордон країнам, які мають можливість використовувати їх.

Список використаної літератури

1. Баль-Прилипко Л.В. Технологія зберігання, консервування та переробки м'яса. Підручник. К., 2010. 469 с.
2. Осадчий О. Основи сільського господарства. Центр навчальної літератури, 2021. 294 с.